PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 240, četrtletna 700, polletna 1300, celoletna 2400 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana 20-016.

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST sreda, 30, julija 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 656

Dimitrov prispel v Ljubljano

Slovanski narodi so v tesnem prijateljstvu s Sovjetsko zvezo postali sami gospodarji v svoji hiši - Ne dajo se strašiti z atomsko bombo in nanje ne vpliva nobeno žuganje, ker so si v dolgih stoletjih borbe sami priborili svobodo

Ljubljana, 29. — Bolgarska delegacija pod vodstvom ministrskega predsednika Georgija Dimitrova je danes prispela v Ljubljano v spremstvu maršala Tita. Ljudstvo je z navdušenjem sprejelo visoke goste.

Georgij Dimitrov je med drugim izjavil, da je tesno zbližanje, prijateljstvo in sodelovanje med narodi Bolgarije in Jugoslavije potrebno ne samo zaradi geopolitičnega položaja in zaradi krvnega sorodstva pač pa tudi zaradi trdne osnove ljudske demokracije v obeh državah in zaradi skupnih interesov obeh držav.

Danes zjutraj je bolgarska delegacija obiskala Zagreb. Dimitrov je ob izstopu z vlaka pozdravil jugoslovanske narode in poudaril, da je v skupni borbi proti fašističnim zavojevalcem vzklilo pravo bratstvo med jugoslovanskim in bolgarskim narodom. Poudaril je nato, da so slovanski narodi na podlagi prijateljstva s Sovjetsko zvezo postali sedaj sami gospodarji v svoji hiši, ki si jo hočejo ustvariti na način, ki naj bolje odgovarja njihovim interesom. Dejal je dalje, da se slovanski narodi ne dajo strašiti z atomsko bombo ali z žuganji o novih napadih. To bi lahko vplivalo samo na šibke, ne pa na Slovane, ki so v dolgih stoletjih borbe dosegli svobodo.

Včeraj je Dimitrov ob priliki sprejema na predsedstvu ljudske skupščine FLRJ v Beogradu na napitnico predsednika dr. Ribarja med drugim odgovoril, da je potrebno, da se bratstvo med bolgarskimi in jugoslovanskimi narodi še bolj poglobi na podlagi političnega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja v dobro obeh slovanskih držav in v korist miru med velikimi in malimi narodi v svetu.

Omenil je nato poizkuse, da bi na Balkanu ustvarili žarišče nove vojne. Glede pisanja reakcionarnega tiska o tako imenovanem slovanskem bloku je dejal, da so vse te vesti izmišljene. Zbližanje slovanskih narodov nasprotuje takemu bloku in bo lahko blagodejno vplivalo na vzpostavitev prijateljskih odnosov z neslovanskimi demokratičnimi državami in narodi. To velja predvsem za odnose z Romunijo in Albanijo, ki nista slovanski državi, kakor tudi za mnoge druge države. Dimitrov je nato dejal, da si bodo slovanski narodi zagotovili s pomočjo Sovjetske zveze svojo neodvisnost in dokazali, da imajo mladi slovanski narodi velike zmožnosti, da vršijo važno zgodovinsko nalogo.

Londonski «Manchester Guardian» piše, da so novi balkanski režimi prvikrat po turški okupaciji omogočili prijateljski sporazum med demokratičnimi republikami. Ta sporazum je neobhodno potreben za dobrobit balkanskega polotoka.

Maršal Tito in Georgij Dimitrov

Razprava proti vohunom v Ljubljani

Ljubljana, 29. — Danes se je pred vrhovnim sodiščem v Ljubljani začela razprava proti Črtomiru Nagodetu in 13 soobtožencem, ki so obtoženi špijonaže v korist neke tuje države. Obtoženci so člani protiljudske organizacije, ki je imela namen spremeniti sedanji režim v državi in je bila povezana z vohunskimi centri v Avstriji in Švici. Obtoženci so priznali, da so omogočili prehod meje raznim agentom in vohunom.

Veto ZSSR v grškem vprašanju

Lake Success, 29. — Danes je v Varnostnem svetu prišlo do glasovanja o besedilu ameriške resolucije s francosko spremembo, ki predlaga ustanovitev stalne anketne komisije na Balkanu. V debato so posegli bolgarski, jugoslovanski, albanski in grški delegat. Sovjetska zveza se je glasovanja vzdržala, Poljska pa je glasovala proti. Takoj po glasovanju je sovjetski delegat postavil svoj veto proti resoluciji, tako da je postal sklep Varnostnega sveta neveljaven. Varnostni svet bo grško vprašanje zopet obravnaval jutri popoldne.

Iz Tirane poročajo o novih kršitvah albanskega ozemlja po grških monarho-fašistih. Iz Aten poročajo, da se konflikt med glavnim štabom in ministrom za javno varnost Zervasom vedno bolj zaostruje zaradi zadeve «invazije Epira».

Dr. Ivković izročil poverilnice

Rim, 29. (Tanjug) — Predsednik italijanske republike De Nicola je sprejel poslanika FLRJ dr. Mladena Ivkovića, ki mu je izročil poverilnice.

Togliatti o odnosih z Jugoslavijo

Rim, 29. — Po poročilu «Anse» se je v konstituanti nadaljevala debata o ratifikaciji mirovne pogodbe z Italijo. Govoril je poslanec Togliatti in poudaril, da bi morala vlada ravno danes, ko se zaključuje žalostna preteklost Italije in pričenja nova bodočnost, predstavljati združen ves italijanski narod. Togliatti se čudi načinu in naglici, s katero hoče sedanja vlada izvesti ratifikacijo. Ravno demokristjani so bili proti njej, zaradi tega je nerazumljiva njihova sedanja politika.

Togliatti očita vladi ne samo popolno neinformiranost, temveč naravnost sovražnost, ki jo je kazala glede odnosov do Jugoslavije in ki je onemogočila boljšo ureditev vprašanja vzhodnih mej. Govornik je omenil svoje posredovanje pri maršalu Titu, ki ga je napravil z namenom, da Italija predrugači in obnovi svoje odnose z Jugoslavijo. Na žalost ni De Gasperi nikoli poznal vsebine njegovih — Togliattijevih razgovorov z maršalom Titom.

Zunanji minister Sforza je imel daljši razgovor s sovjetskim poslanikom Kostilevom. Obravnavala sta možnost razvoja gospodarskih odnosov med obema državama, kakor tudi vprašanja ratifikacije.

Slovensko goriško učiteljišče

naj ostane v Gorici!

Poročali smo že o nameri šolskega oddelka ZVU, da premesti slovensko učiteljišče v Trst. Ne moremo si misliti, da bi imeli tuji začasni «zaupniki» upravitelji kak interes na tem, da prestavijo slovensko strokovno šolo iz Gorice v Trst. Pri tem sklepu so gotovo odločali vplivi z dveh strani: s strani italijanskih šovinistov v Gorici, ki bi se gotovo radi znebili slovenskih srednješolskih zavodov. «Italijanstvo» «svete» Gorice je preveč oskrunjeno s tolikimi slovenskimi šolami. Interes goriških fašistov pa se za čuda ujema z interesi in načrti slovenske judeževske klike okoli proslulega Barage.

Znano nam je, da gre parola med kolaboracionističnim učiteljstvom na Goriškem, da bo v Trstu za vse dovolj službenih mest. In tako so gospodje profesorji hoteli že letos prenesti svoja topla gnezdeca iz Gorice v Trst. Kaj so njim mar goriški Slovenci in njih šolstvo, kaj so jim mar goriški dijaki! Da je bil sklep o prenosu goriškega učiteljišča sprejet v nasprotju s stvarno potrebo in v nasprotju z interesi študirajoče mladine, najjasneje kažejo naslednji podatki o slovenskih goriških učiteljiščnikih. V pretekłem šolskem letu je bilo na učiteljišču 90 dijakov in dijakinj brez maturantov. Samo tri dijakinje so iz Trsta in neposrednje tržaške okolice. Ostalih 87 učiteljiščnikov pa je iz Gorice same, iz najbližje okolice in iz podeželja, ki teži na Gorico kot naravno središče Goriške.

Nesmiselnost sklepa o preselitvi pa pride še posebno do izraza ob ugotovitvi, da ima gotovo polovica dijakov svoj dom v Gorici in neposredni bližini in so jim tako prihranjeni stroški za bivanje v dijaških domovih ali pri tujih ljudeh. Iz samega mesta Gorice je 23 učiteljiščnikov; nadalje je drugih 17 iz neposredne okolice in sicer iz Ajševice, Ločnika, Kromberga, Standreža in Oslavja, eden iz Pevme, iz Podgore in Solkana po dva in iz Sempetra celo šest. Drugi spet so iz Bilj, Renč, Mirna, Sovodenj, Krmina, Bukovice, iz Soške doline in drugih krajev, ki jim je vedno bila Gorica gospodarsko, politično in kulturno središče. Spričo takega stanja mislimo, da nismo preostri, če trdimo, da je premestitev goriškega učiteljišča v Trst zlobna brezvestnost, ki bi hudo prizadela naše učiteljiščnike. Le z veliko težavo bi našli v Trstu streho, medtem ko v Gorici gotovo vsaj polovica od njih stanuje pri svojih družinah. Vsi poznamo kritični stanovanjski problem v Trstu, kakor tudi utesnjenost tržaškega dijaškega doma. Zato lahko trdimo, da bi izvedba sklepa o preselitvi prisilila marsikaterega učiteljiščnika, da opusti nadaljevanje študija. Da li hoče to doseči šolski odsek ZVU?

Mislimo, da je to zopet novo izdajstvo nad interesi našega ljudstva, ki pade na že tak kosmato vest prof. Barage.

Čas bi že bil, da bi ZVU končno likvidiral poglavje Barage et consortes in poklicala k organizaciji slovenskega šolstva bolj poštene in slovenskemu narodu bolj zveste ljudi. Tudi na tem vprašanju se preizkuša resnična demokracija.

Kriza v laburistični stranki

Attlee je zgubil zaupanje laburističnih sindikalnih poslancev - Danes važno zborovanje laburistične parlamentarne skupine

London, 29. — V Angliji stoji vlada pred politično krizo, povzročeno zaradi gospodarskega položaja. Vladni predsednik Attlee je zgubil podporo laburističnih sindikalnih poslancev. Pretekli teden je glavni svet sindikatov odkril podporo vladni gospodarski politiki brez debate. Istočasno je zahteval, naj vlada opravi svoje stališče.

V sredo bo zborovanje laburistične parlamentarne skupine, na katero je povabljen tudi Attlee. Ob tej priliki bo vladni predsednik zadel na dve opoziciji: na prvo, tako zvanih disidentov, ki šteje približno sto poslancev, in na drugo, ki jo sestavljajo poslanci, ki zastopajo sindikate. Zadnji so do sedaj tvorili večino laburistične parlamentarne skupine. Ta skupina je spremenila svoje zadržanje do vlade zaradi zaskrbljenosti, ki se je pokazala na zadnjem zasedanju sveta sindikatov.

Londonski tisk smatra za možno, da bo prišlo ali do koalicijske vlade, ali pa do zamenjave Attleeja z Bevinom. Ako bi v koalicijo stopili konservativci, potem ne bi mogli več napadati laburistične vlade. Padec Attleeja je odvisen od jutrišnjega sestanka laburistične parlamentarne skupine in od vtisa, ki ga bo Attlee napravil pred zastopstvom rudarskih sindikatov.

«Daily Mail» kritizira vlado, da je obljubljala ljudstvu več dohodkov in manj dela, sedaj pa je prišlo ravno narobe. Dejansko bo Bevin zahteval od rudarjev dodatne ure pri njihovem delu bodisi s podaljšanjem dnevnega delovnega časa, oz. z uvedbo dela vsako drugo ali četrto soboto.

«Daily Worker» napada zunanjo politiko vlade, ki jo smatra za pogubno z ozirom na to, ker je Anglija iz nepomembnih predsodkov zavrnila sklenitev trgovinske pogodbe s Sovjetsko zvezo.

Zaradi pomanjkanja delovne sile in zaradi gospodarsko-politične krize je angleški generalni štab prisiljen demobilizirati čim več moštva in tako preskrbeti industriji delovno moč. Iz tega razloga se je moral maršal Montgomery vrniti nepričakovano iz Nove Zelandije, čeprav je bil namenjen še na Japonsko.

Nemške tovarne delajo za ameriško vojsko

Berlin, 29. (Tass) — Na zadnji seji koordinacijskega odbora v Berlinu so proučili vprašanje nemške vojne sile in njenega uničenja. Kakor je znano, so bile svojčas poslane v vse zasedbene cone posebne komisije izvedencev, ki so si ogledale kakih 30 največjih naprav vojne industrije, ki bi morale biti razstavljene in izročene na račun reparacij. Komisija, ki je obiskala sovjetsko področje, je izjavila, da poteka tu uničevanje nemške vojne sile na zadovoljiv način in v skladu z navodili zavezniških nadzorstvenih oblasti.

Komisije, ki so obiskale zahodna področja, posebno ameriško, pa so si edine, da se tu le malo kje opaža razstavljanje omenjene industrije. V mnogih primerih si ni mogla komisija niti ogledati naprav v posameznih tovarnah. V dveh tovarnah delajo za račun ameriške vojske. Tudi na britanskem področju napreduje odstranjevanje vojnih naprav zelo počasi.

Francoski odgovor glede Japonske

Pariz, 29. (AFP) — Francoska vlada je sporočila ameriškemu zunanjemu ministrstvu, da ne bi nasprotovala sklicanju konference namestnikov ali izvedencev 11 držav v zvezi z mirovno pogodbo z Japonsko. Pred to konferenco ali po njej pa naj bi se sestali zunanji ministri.

Solidarnost mladine z zaviranimi narodi

Praga, 29. (ČTK) — Mednarodni mladinski festival je sedaj v polnem razmahu. Vsak dan prirejajo številne športne, umetniške, gledališke in druge manifestacije. Pri tekmovanju z narodnimi plesi je zmagala bolgarska skupina. Velik uspeh je imela ruska skupina, ki je nastopila z zbori, godbo in plesi.

List češke mladinske organizacije «Mlada fronta» piše o prisrčnem sprejemu, ki so jih priredili delegacijam republikanske Španije, Grčije in Indonezije. List piše, da ni dvoma, da bi češkoslovaško ljudstvo in mladina izrazili svojo solidarnost s temi narodi tudi z dejanji, če bi bilo potrebno.

Na Koroškem dovoljujejo filofašistične organizacije

Celovec, 29. (Tanjug) — Medtem ko angleške in avstrijske oblasti prepovedujejo vsako delovanje slovenskim antifašističnim organizacijam, so te dni dovolile ustanovitev profašistične organizacije «Zveza prebivalcev slovenske Koroške in zvestih domovini».

Zveza je s svojim proglasom sporočila, da uživa zaščito koroške pokrajinske vlade. Manifest ima tendenciozen naslov «Domovina je v nevarnosti» in ponavlja Rainerjevo geslo o «nedeljivi Koroški». Člani organizacije so po večini bivši nacisti.

PARIZ. — V Parizu preučujejo britansko vabilo Francije, naj bi se udeležila sestanka namestnikov zunanjih ministrov v Londonu v oktobru tega leta.

Razpust Maniujeve stranke

Bukarešta, 29. — Ministrski svet, ki se je danes sestal, je sklenil razpust nacional caranistične stranke. Ta sklep bodo sporočili komisiji poslanske zbornice na popoldanski seji.

Vsi listi demokratičnega bloka so sprejeli z zadovoljstvom sklep političnega sveta demokratičnih strank o razpustu stranke.

Egiptsko vprašanje pred mednarodnim sodiščem?

Washington, 28. (AFP) — Predstavnik notranjega ministrstva je izjavil, da vlada ZDA «proučuje» možnost izročiti anglo-egiptski spor zaradi Sudana mednarodnemu sodišču v Haagu. Omenja se ta možnost, ker so nekateri mnenja, da Varnostni svet ni kompetenten, da bi razpravljal o egiptskem protestu.

Kulturni dogovor med FLRJ in ČSR

Praga, 29. (ČTK) — Izdali so poročilo o razgovorih jugoslovansko-češke komisije za kulturni dogovor med obema državama. Razgovori so se zaključili danes.

Žrtve eksplozije v Brestu

Brest, 29. (AFP) — Po zadnjih informacijah je bilo zaradi eksplozije ladje «Ocean» okoli 20 mrtvih, 500 težko ranjenih in večje število lažje ranjenih.

Razvoj lesne industrije v Trstu

Les je sodil v Trstu pred italijansko zasedbo med blago, ki je bilo poleg sladkorja, kave in bombaža predmet tipične tržaške trgovine. Glede lesne trgovine v Sredozemlju, ki je ubogo z lesom, ima Trst pred drugimi lukami to prednost, da je najbližji velikim gozdovom v neposrednem zaledju (Slovenije, ostalih predelov Jugoslavije in Avstrije). Takšna zemljepisna lega je močno pospeševala njegovo posredniško vlogo med ogromnimi skladovnicami lesa v neposrednem zaledju in deželami Sredozemlja, zlasti Levanta in Italije, ki nimajo lesa. Trst ima pod Škednjem tudi prosto lesno luko.

Pod italijansko zasedbo se je ta nekdaj cvetoča trgovina skoro osušila. Leta 1913. je lesni promet v Trstu dosegel 485.000 ton, leta 1934. je padel kar na 108.000, medtem ko se je do leta 1938. spet nekoliko opomogel (212.000 ton). Za časa italijanske zasedbe so se izvršile v lesni trgovini v tržaškem zaledju prometno-trgovinske izpremembe, ki so ustvarile povsem nove tokove in ki bodo gotovo dolgo vplivale na razvoj lesne trgovine v Trstu.

Zaradi krivične razmejitve in napadalne politike fašistične Italije ter sovražnega stališča tržaških fašističnih oblastev proti okrepitvi gospodarskih vezi z Jugoslavijo se je slovenska lesna trgovina — z izjemo slovenskega ozemlja Julijske krajine — usmerila proti Sušaku, medtem ko si je bosanski les čedalje bolj utiral pot čez Metkovič. Jugoslavija je na ta način dobila neposredne zveze z inozemstvom in je svoje blago čedalje v večjih količinah prevažala tudi na lastnih ladjah; na drugi strani je tudi slovenska lesna industrija v Julijski krajini pričela delati neposredno z Italijo.

V povojnih razmerah zožuje področje posredniške trgovine tudi sistem kompenzacij, ki obstoja v pravi pravoati zamenjavi blaga za blago med državami. Tako na primer Avstrija danes izvaža les v Italijo v zameno za živila. Vojna je pospešila razvoj, v katerem potrošnik in proizvajalec težita čedalje bolj k neposrednemu sklepanju kupčij, torej k izločitvi posredništva. Ta razvoj pušča lukam samo vlogo prevoznika in včasih tudi zarovalca ter čedalje bolj slabi njihovo trgovinsko posredniško funkcijo med proizvajalcem in potrošnikom.

Te splošne opombe so bile potrebne, da bi lažje razumeli današnji položaj lesne trgovine v Trstu. Kot izvoznika lesa v Trst prihajata danes v poštev predvsem Jugoslavija in Češkoslovaška, medtem ko Avstrija zaenkrat še ne izvaža večjih količin v Trst, pač pa neposredno v Italijo.

Jugoslavija je v prvem polletju tega leta izvozila v Trst 20.700 kub. metrov lesa (za 291 milijonov lir) in 99.340 ton drv (za 444 milijonov lir). V tem ni vštet les, ki ga izvaža preko Trsta v druge dežele. Gre predvsem za gradbeni les, deloma pa tudi za kratice. Cena jelovine, nakladna postaja v panu B, znaša okoli 20.500 lir; parjenu bukovina stane okoli 28.000 lir. Precej jugoslovanskega lesa gre čez Trst tudi kot tranzitno blago, tako n. pr. v Egipt. Izvoz v pas A vrši zadruga «Uivod» v Trstu, medtem ko gre izvoz v Italijo preko «Jugokoma» v Milanu.

Zelo živahen je tranzit češkoslovaškega lesa, ki gre čez Trst v Egipt. Češkoslovaška je zaključila z Egiptom prodajno pogodbo za okoli 50.000 kub. metrov lesa po ceni 15-16 funtov šterlingov za kub, meter, franko Trst (Sv. Andrej). Za izkupiček nabavlja v Egiptu bombaž, ki se dovaža čez Trst. Čehoslovaki sklepajo kupčije z Egiptom neposredno.

Manjše količine lesa, predvsem smrekovine, prihajajo v Trst iz Karnije, iz okolice Trbiža in celo iz Tirolske. Če računamo približno 1000 lir po kub. metru za podvoz iz pasu B, je cena lesa iz teh dežel približno ista kakor cena jugoslovanskega lesa, postavljenega v Trst.

Kupčija z lesom seveda ni stalna, kakor ni v današnjih povojnih razmerah nobena druga. Lansko leje kub. meter jelovine v pasu B stal samo okoli 14.000 lir. Za gradbeni les so bile cene v začetku julija 1947. l. na svobodnem trgu v Trstu naslednje: tramvoje 15 do 16.000, jelovina III. vrste 23.000 in II. vrste 26.000 lir. Cena lesa vpliva seveda tudi na gradbene stroške, kar danes silno ovira razvoj gradbene industrije v Trstu.

Les prevažajo iz Trsta v Levant po večini s 300-500-tonskimi jadrnicami, ki so po večini last brodarjev z vzhodne italijanske obale.

S tehničnega vidika ovira tržaški lesni promet okolnost, da ni ZVU še danes pri vseh prošnjah izročila lesne proste luke pod Škednjem njenemu namenu, pač pa ga rabi za brezpomembno skladišče.

Pogajanja med ČSR in angloameriško cono

Praga, 29. (ČTK) — V Pragi so se zaključila pogajanja med predstavniki ministrstva za zunanjo trgovino in delegati anglo-ameriške vojaške zasedbene cone za sklenitev dogovora o trgovinskih in finančnih odnosih med obema ozemljema.

Razgovori o Porurju pričnejo prihodnji teden

Washington, 29. — Predstavnik notranjega ministrstva je danes uradno sporočil, da se bodo razgovori z britanskimi izvedenci o porurskem premogu začeli v Washingtonu v začetku prihodnjega tedna.

De Gaulle - propagator za Trumanovo doktrino

Pariz, 29. — Jacques Duclos je na nekem zborovanju komunistične stranke kratko odgovoril na De Gaullove izpade. Duclos je dejal, da je smatrati De Gaullov govor kot izvajanja neodgovornega politika. Ta odgovor je bil najbolj silovit tekom De Gaullove politične kariere. Hkrati pa je pokazal njegove reakcionarne težnje, ki jih je prikrival tako dolgo pod plaščem zvestobe republikanskemu režimu in z izgovorom enotnosti francoskega naroda.

List «Ce Soir» piše, da je De Gaulle očital republikanskemu režimu nesposobnost; nadalje je po stari taktiki sovražnikov demokracije napadel komuniste. List nadaljuje, da mu bodo dali komunisti, ki so doprinesli tekom osvobodilne vojne in po osvoboditvi toliko žrtev in katerih nacinalna politika ne potrebuje posebne omembe, v kratkem odgovor. De Gaulle hoče razcepitev Francozov, razcepitev zaveznikov in zbira pristaše, ki hočejo «obnoviti» Evropo s pomočjo ZDA. S tem, tako je zaključil list, je De Gaulle v svojem govoru dokazal da je samo propagator Trumanove doktrine.

INDIJSKI POZIV

Varnostnemu svetu, naj posreduje v holandsko-indoneziskem sporu - Vedno ostrejši boji

Batavija, 29. — Iz Novega Delhija poročajo, da je indijska vlada brzojavno zaprosila Varnostni svet OZN za njegovo posredovanje v holandsko-indonezijskem vprašanju, da na ta način preprečijo sovražnosti. Holandski vladni krogi izjavljajo, da Nizozemska še ni prejela uradnega obvestila o indijskem koraku.

Svetovna sindikalna zveza je prejela protestne resolucije zaradi holandske akcije od strani indonezijskih, avstralskih in novozelandskih sindikatov, kaor tudi od Sveta združenih sindikatov na Nizozemskem. Svetovna sindikalna zveza je sklenila poslati glavnemu tajniku OZN posebno noto, v kateri ga bo pozvala, naj zahteva od holandske vlade takojšnjo ukinitev sovražnosti.

Podtajnik za zunanje zadeve v Libanonu je novinarjem izjavil, da tudi Libanon moralno podpira Indonezijo, in če OZN ne bo uredila tega vprašanja, ga bo treba predložiti mednarodnemu razsodišču v Haagu. Tudi iraški zunanji minister je izjavil, da je dolžnost vsakega Arabca podpirati Indonezijo.

«New York Times» očita ZDA in zapadnim demokracijam njihovo pasivno stališče in pravi, da indonezijska zadeva ne bo pripomogla k ugledu belega človeka v Aziji. Minili so časi, ko je Zapad lahko vsiljeval svoje ideje s silo.

Republikansko vojno poročilo pravi, da so v teku hudi boji v bližini Penganlengana, južno od Bandoenga. Opaziti je, da se v kraju Tjijalangaka blizu Bandoenga približuje iz 40 kamionov obstoječi holandski transport. Vladne čete so iz zraka napadle Djokjakarto, mesto Klaten in nekatere druge kraje na Javi.

Borba postaja vedno bolj krvava. Holandci so se začeli posluževati tudi padalcev.

Holandska komunistična stranka je pozvala delavce, naj zahtevajo ostavko vlade, ki je surovo napadla indonezijsko republiko.

Graditev vodovodov na Hrvaškem

Zagreb, 28. (Tanjug) — Na podlagi petletnega načrta bodo do leta 1951. zgradili na ozemlju LR Hrvatske okoli 200 km vodovodov, ki bodo dovajali vodo za okoli 600.000 oseb. Pod staro Jugoslavijo je imela Hrvatska vsega skupaj 830 km vodovodov, ki so dajali vodo za 432.000 oseb.

1 km dolg splav

Timen, 29. (Tass) — Prebivalci ob reki Ob so imeli te dni priliko opazovati nenavaden prizor. Vlačilec «Armenija» je namreč vlačil proti severu po reki 1 km dolg splav iz drevesnih debel. Les so poslali 1700 km daleč proti severu. Prihodnje dni bodo vlekli drugi tak splav.

Sestanek namestnikov glede Nemčije

Pariz, 29. (AFP) — Britanska vlada je predlagala in zdi se, da je Sovjetska zveza sprejela, naj se namestniki zunanjih ministrov štirih velesil sestanejo prve dni oktobra v Londonu, da pripravijo konferenco štirih zunanjih ministrov, ki bo v novembru zopet razpravljala o nemškem vprašanju, ki je ostalo odprto na moskovski konferenci.

Britanske vojne ladje v Crnem morju

Simferopol, 29. (Tass) — Danes so prispele v Sevastopol ladje britanske kraljeve mornarice, križarka «Liverpool» ter torpedna lovca «Chequers» in «Chaplet» pod poveljstvom admirala Willisa. Ladjam je odplul nasproti sovjetski torpedni lovec. Ob vhodu v pristanišče sta si križarka «Liverpool» in obalna baterija izmenjali pozdrave.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in ZSSR

Moskva, 29. (Tass) — 25. julija so v Moskvi podpisali med sovjetsko vlado in jugoslovansko trgovinsko delegacijo dogovor o dobavljanju industrijskih naprav Jugoslaviji na kredit.

Na podlagi dogovora bo ZSSR dobavila Jugoslaviji stroje za predelovanje železnih in drugih rud, za petrolejsko, kemično in lesno industrijo, ki jih Jugoslavija potrebuje za izvedbo petletnega gospodarskega načrta. ZSSR bo razen tega nudila potrebno tehnično pomoč za postavitev in vodstvo industrijskih naprav.

Podpisali so tudi dogovor o otvoritvi kreditov in o plačilih med obema državama. Ta dogovor bo veljal dve leti in se bo lahko podaljšal.

ZSSR in Jugoslavija sta se dalje dogovorili za izmenjavo blaga, ki naj se izvrši v teku maja 1948. ZSSR bo izvažala sledeče proizvode: bombaž, papir, celulozo, petrolejske izdelke, premog in koks, železne in druge rude, avtomobile, traktorje, raznovrstne stroje, gnojila itd. Jugoslavija pa bo dobavljala svinec, svinčene koncentrate, cink, pirit, baker, tobak, konoplje in poljedelske izdelke.

Ta trgovinska pogodba bo še bolj razvila in utrdila gospodarsko sodelovanje med obema državama.

Proglas slovaških intelektualcev

Praga, 29. (ČTK) — Skupina vidnih slovaških intelektualcev, ki so sodelovali pri ustanovitvi češkoslovaške republike in ki imajo visoka mesta v vladi, je izdala proglas, naj v češkoslovaški ustavi, ki jo pripravljajo, izostane vsak element, ki bi mogel biti vzrok nesporazuma med Čehi in Slovaki.

Obsodba Matošičeve skupine

Zagreb, 29. (Tanjug) — Zagrebško okrožno sodišče je razglasilo sodbo proti članom teroristične skupine Ivana Matošiča. Ivan Matošič trije drugi teroristi so bili obsojeni na smrt. Drugih pet obtožencev je bilo obsojenih na zaporno kazen.

Švicarska delavska stranka obtožuje vlado

Ženeva, 29. (Tanjug). — V Bernu je bila konferenca švicarske delavske stranke. Izdali so izjavo, v kateri poudarjajo, da je bila udeležba Švice na pariški konferenci velika napaka za švicarsko vlado, ker mora Švica delati za uveljavljenje kolektivne varnosti v svetu.

KRATKE VESTI

MILAN. — Zaradi vrtanja pri iskanju petroleja v bližini Lodija (blizu Milana) je nastal silen požar, in sicer zaradi uhajanja metana. Požar so pogasili, toda plin uhaja z vedno večjo silo, pri čemer se sliši značilno piskanje na daljavo 5 km.

BUDIMPEŠTA. — Ob 98. obletnici smrti velikega madžarskega pesnika Aleksandra Petörija je bila v Kiskunfelegu velika komemoracija. Govorniki so omenjali delo velikega pesnika, ki je dal življenje za svobodo madžarskega naroda.

ŽENEVA. — Poročilo anketne komisije za Palestino bo pripravila svoje poročilo do 1. septembra. Verjetno bo predlagala razdelitev Palestine na dva dela.

TIRANA. — V Tirano je prispela sovjetska sindikalna delegacija, ki je prebila mesec dni v Jugoslaviji.

ULANUDE. — V sovjetski burjatski republiki gradijo 40 električnih central za kolhoze. V zadnjih letih so zgradili 5 hidroelektričnih central in 8 termičnih z zmogljivostjo 1000 kw. Letos je začela obratovati ena hidroelektrična in 4 termične centrale.

New York. — V Grandviewu (Missouri) je umrla mati predsednika Trumana.

BEOGRAD. — Znani gospodarstvenik in profesor sofijske univerze Petko Kunin biva sedaj v Beogradu, kjer bo imel več predavanj.

BERN. — V Bernu se je v navzočnosti delegatov 49 držav začel sedmi mednarodni kongres administrativnih znanosti.

KDO SO DE GASPERIJEVI MINISTRI

Že večkrat smo pisali, da je bila sedanja De Gasperijeva vlada sestavljena po volji Washingtona in Londona, včeraj pa smo javili, kako prvaki italijanske komunistične partije — predvsem Togliatti in Scoccimarro — zahtevajo, da se sedanja De Gasperijeva vlada zruši.

Danes pa objavljamo kratke karakteristike nekaterih članov te vlade, ki so — kakor bodo čitatelji sami videli — zelo zanimive.

Minister za finance PELLA, *demokristjan*, je bil fašistični podestà v Bielli in davčni svetovalec veleindustrijcev iz Bielle. Sedaj pa ima poleg ministrstva še sledeče službe: upravitelj tvrdke Safi (Società finanziaria), svetnik delniške družbe S. A. Sottex, član nadzornega odbora delniških družb S. A. Pedrazzo, S. A. Mercerizzati e tinti, S. A. Immobiliare, S. A. Drapperie Biellesi.

Minister za državni proračun EINAUDI, *monarhist*, si je dal napraviti matrice za novčanice, namenjene za zamenjavo denarja. Prejema 5 milijonov plače. Ko je bil imenovan za ministra, bi bil moral dati ostavko na položaj guvernerja Banca d'Italia, toda on seveda tega ni storil. Delavstvo je hotelo, da bi država kontrolirala banke, toda z Einaudijem bodo velike banke kontrolirale državo.

Minister za notranje zadeve SCELBA, demokristjan. Februarja letos je dal pretepati kmete, v marcu tuberkulozne. Premestil je po zmagi ljudskega bloka na Siciliji vse prefekte razen palermskega. Bil je konzul milicije Vittorelli (v aprilu). Sokrivec pokolja v Piana della Portella v maju t. l. Sčitil je fašiste v Cremoni in storil vse, da bi sicilski morilci ne bili kaznovani (junij t. l). Preprečil je preiskavo glede škandala z razdeljevanjem racioniranih živil v Padovi.

Minister za industrijo in trgovino TOGNI, demokristjan, je bil od leta 1925 do 1943 goreč fašist in podrepnik hierarha Renata Ricci-ja, rabija iz Carrare. Do l. 1936 je vodil odsek za mramor pri delniški družbi S. A. Montecatini. Iz urada za delo v Rimu je napravil volilno agencijo za demokristjansko stranko. Skupaj s Paccellijem mlajšim predstavlja interese Vatikana v delniški družbi Montecatini in v drugih velikih industrijah.

Minister za prosveto GONELLA, demokristjan, ni storil do sedaj prav ničesar, da bi se javna šolska poslopja derekvirirala. Povišal je šolske pristojbine; kljub obljubam še sedaj ni razpisal natečaje in ovira namestitev tisočem šolnikov. Zopet je vrnil katedre vseučiliščnim profesorjem, ki so bili imenovani zaradi fašističnih zaslug kljub nasprotnemu mnenju višjega prosvetnega sveta, ki je podal odstavko v znak protesta.

Minister za javna dela TUPINI, *demokristjan*. Kot pravosodni minister v Bonomijevi vladi je izdelal zakon, po katerem je bil odvzem režimskih fašističnih dobičkov izigran. Kot advokat je branil in uspel, da so bili rešeni vsake krivde razni veliki podjetniki javnih del in fašistični dobičkarji. Bil je prvi bivši minister, ki je branil pravde proti državi in proti zakonu, katerega je sam napravil.

Minister za finančne MERZAGORA, *neodvisen*, je predstavnik interesov veleindustrijcev. Ravnatelj S. A. Pirelli, (industrija gume), upravni svetnik delniške družbe S. A. Edison (veliko hidroelektrično podjetje), oženil je hčerko brodolastnika Cosulicha.

Minister za trgovino in mornarico CAPPA, *demokristjan*, je leta 1923., glasoval za zapnico Mussoliniju. Poveličeval je fašizem in skvadriste iz Bologne v časopisu «L'Avvenire d'Italia». Zaupnik in advokat ligurskih veleindustrijcev. Neprestano manevrira, da bi delniška družba S. A. Italia, največja italijanska parcelovna družba, ki je sedaj v rokah države, prišla v zasebne roke.

Minister za pravosodje GRASSI, *neodvisen*, je velik latifundist (veleposestnik). V svojstvu predsednika Kmetijskega udruženja v mestu Lecce je organiziral odpor veleposestnikov proti odredbam, ki jih je izdal komunistični minister Gullo. Njegov sin se je oženil s hčerko Alfreda Rocca, fašističnega pravosodnega ministra, avtorja zloglasnih fašističnih zakonov.

Prometni minister CORBELLINI, *demokristjan*, je bil od l. 1929 do 1943 oficir fašistične milicije in kot tak odlikovan z redom «Sciarpa littorio» in z «Croce di anzianità» v fašistični miliciji. Dobil je posebno pohvalo za dela, ki jih je izvršil v Grčiji kot zvest sužabnik Nemcev. Človek podjetij Breda, Motomeccanica in demokristjanskega veleindustrijca Falka. Ko je kandidiral na demokristijanski listi v Firenci, niso zanj glasovali niti demokristjani sami.

TRŽAŠKI DNEVNIK

„Giornale di Trieste" silno bolijo količki

V vsem tržaškem šovinističnem tisku se vleče kot rdeča nit globoko sovraštvo do vsega, kar je naprednega in ljudskega, čeprav ga skrivajo za blesteče patriotske fraze.

To sovraštvo se zrcali v vsem njihovem pisanju, pa naj dobiva spričo okolnosti in malih ideoloških razlik kakršen koli odtenek. Prešlo jim je v kri in meso že v šolskih klopeh, ko so se učili o imperiju, višji rasi, fašistični mistiki, kulturi. Skrbno so gojili to sovraštvo v svojih dušah, kot vestalke svoj plamen. Ko so zapustili šolske klopi, so širili ves ta nabrani strup lažne idealistične kulture preko fašističnega tiska. Danes nadaljujejo po istih stopinjah, le da je ta tisk postal «demokratičen».

Ne gre pa tu le za čustven izliv, za priučeno miselnost. Vse to ima globlje, objektivne korenine v družbeni strukturi in je nujna posledica družbenih razmer v Trstu.

Ti ljudje iz pokojnega «Piccola» in «Popola» služijo namreč isti tržaški oligarhiji, ki je podpirala fašizem in ki sedaj po nebolestni metamorfozi mežika in koketira z zapadnimi «demokrati» le zato, da ohrani svoje prednosti in predpravice. Tej oligarhiji ne gre v račun enotnost demokratičnih množic. Razburja se, ker vedno širši tržaški sloji zahtevajo, da se neha brezplodno prerekanje, ker je STO postal stvarnost, mimo katere ni mogoče iti.

V njihovem rovarjenju jim pride vse prav: Ti ljudje, ki z užitkom lizejo po prahu in ki jih pošten človek gleda zviška in s prezirom, so srečni le takrat, ko lahko hujskajo, ščuvajo, razdvajajo in sejejo mržnjo.

Za to so še najbolj pripravne meje. Nekdaj so bile te «svete» meje na Snežniku, kasneje je apetit narasel in je tudi Sava postala «sveta». Toda nesreča vseh nesreč! Ni šlo vse tako gladko! Meje so se približale. Preklemano blizu so, tam pri Fretnčih nekje in gospoda ne bo mogla več na teran, k «ponižnim in dobrim» Kraševcem.

Ah, to jih bolijo ti količki, kakor da bi zabijali v njih živo meso.

Pred kratkim so pisali o bolestnih izgubah pri Gorici. Takrat bi morda še razumeli njihovo bol, tam bi morda le ostal kak Italijan onstran plota.

Sedaj tarnajo zaradi meja STO-ja. «Giornale di Trieste» skrbe bodoče meje in kdo jih bo zarisal. «Zarezali so jih v živo meso» — šablonska fraza, ki tako diši po D'Annunziju. Zgodbica o tem živem italijanskem mesu bo morda veljala za nevedne ljudi v svetu. Lagati je koristno, saj to vedo še iz časov Goebbelsa, ki je dejal: «Laži, laži in laži, pa ti bodo le nekaj verjeli»! In sedaj s pridom uporabljajo ta recept.

Bog obvari, pa da bi povedali, da tudi ta razmejitev reže v «živo meso» ravno Slovence in Hrvate, da teče povsod po strnjenem slovenskem in hrvaškem ozemlju! Oni pozabljajo povedati, da zabijajo te količke v slovensko zemljo, ki jo že trinajst stoletij obdeluje naš človek. Ne! Resnico se ne sme povedati, ker to ne bi služilo hujskanju. In vsi, ki tako radi lajajo na ukaz kot avtomat, bi ostali brez posla, ker bi jim gospodar več ne vrgel kosti s svoje polne mize.

Zato bodo vedno lajali, ker drugače delati ne morejo. Pa naj le lajajo, ljudstvo jih že zapušča in kmalu bodo podobni psu, ki otožno tuli na luno.

«Delavce je treba usmerjati proti zapadu»

ZVU - in njena podpora reakciji

S svojim neštvarnim in strupenim pisanjem je reakcionarni tisk dokazal, da ne pozna novinarske časti in verodostojnosti.

Po višjem naročilu in v prid imperialističnih interesov, ki jih verno čuvata tudi conski in mestni svet, se ta tisk krčevito bori proti resničnim interesom STO-ja. Vse jim pride prav: mirovna pogodba, tržaški Lloyd, brezposelnost, beda, koristi kolonov, ENAL itd.

Blebetajo, da je Trst proti ratifikaciji mirovne pogodbe. Njihovo pisanje je odmev pobesnele nejevolje starih imperialistov, ki se ne morejo sprijazniti z določbami mirovnih pogodb in s potrebami bodočega STO-ja.

Conski svet joče zaradi tega, ker je italijanski imperializem izgubil Julijsko krajino. Z njim jočejo v zboru vsi šovinisti in ves reakcionarni tisk. Prevpiti bi hoteli novo, za reakcijo grozečo stvarnost, ki jo ustvarja delovno ljudstvo v smislu napredne ljudske demokracije. Ta grozeča pošast, ki ne da miru vsem izkoriščevalcem in pijavkam delovnega ljudstva, se mora oblatiti in diskreditirati.

Povelja višjih reakcionarnih strategov tam preko morske luže se morajo izvršiti. Vse se mora «pametno» ukreniti, da se delovno ljudstvo ne bi samo z lastnimi ušesi in očmi prepričalo, kakšna je resnica. K temu naj prispeva ukaz št. 337 (Sl. list št. 14 z dne 15. IV. 1947). V tem ukazu je rečeno: «Delavci, ki so zaradi slabih ekonomskih razmer prisiljeni izseliti se, naj se usmerjajo proti zapadno evropskim deželam.»

Ukaz je tu in treba ga je praktično izvesti. Zato mora poskrbeti tudi ves protiljudski tisk. Pri tem je seveda treba zatajiti novinarsko dostojnost in verodostojnost, ker sicer ne bi bilo uspehov. Ljudje pač ne smejo zvedeti za resnico in morajo biti napačno poučeni.

Delavstvo ne sme iskati dela v državah vzhodne demokracije. Tam bi namreč praktično spoznali vso resnico, o kateri bi potem poročali svojcem. Ze itak je preveč prič, ki zelo ugodno govorijo o razvoju izza «železne zavese». To se mora preprečiti in temu smotru naj bi služil ukaz ZVU-je št. 337.

Zato pišejo o brezposelnosti, o slabih delovnih pogojih, o lakoti, o pomanjkanju itd., kar vse mora izzvati pri tukajšnjem prebivalstvu nezaupanje do ljudskih demokracij, do vzhoda, in zmanjšati udarno silo tukajšnjih demokratičnih organizacij ter njihov ugled.

„Vneta" policija

«Messaggero Veneto» vse ve. Tako je bil «točno obveščen» o razlogih aretacije tovarišev Kosmine, Vilharja in Bogomila; vedel je o raznih dovoljenjih za vozila, o skrivnostnih zapiskih, seznamih itd. Vse to so seveda zaplenili v oni čudežni aktovki tov. Kosmine.

«Messaggero» je seveda moral tudi pogreti pravljico o oni slavni vreči, ki jo je nosil peš oni kurir tja proti Ljubljani. Vsi dokumenti v tej vreči so bili seveda tajni in zapečateni s sedmimi pečati kakor v pravljici. Naslovljeni so bili na višja jugoslovanska poveljstva in se baje pečali z vohunstvom. Na podlagi teh «odkritij» naj bi policija aretirala tovariše Milič, Staniča in Poharja. Vse to so informacije lista.

Kdo pa daje tako rad temu listu «informacije»? Ali nismo mnogokrat brali, da je policija «apolitična»? Zakaj torej hočejo z vsemi temi spletkami vplivati na politično ozračje v Trstu? Zakaj je policija tako radodarna z raznimi «informacijami» ravno «Messaggeru», temu glasilu neofašistov, antifašistični novinarji pa morajo naravnost iztisniti iz nje vsako resnično vest.

Ta naklonjenost policije temu listu je zelo sumljiva in kaže, kako se tudi policija s tendenčnimi informacijami, ki jih rezervira le za nekatere znane hujskaške liste, udeležuje gonje proti naprednemu gibanju.

Sodna razprava o javnih delih

Odvetniki se pripravljajo - Namišljeni bolniki in improvizirani norec - Izvozna trgovina

Preiskave in zaslišavanja v zvezi z javnimi deli se nadaljujejo vsak dan in se bližajo koncu. V sodnih krogih so mnenja, da bo v kratkem proces in razni odvetniki, ki so od nekdaj živeli v senci liktorskega snopa, se že pripravljajo, da b do branili svoje miljence, saj gospodje so radodarni in radi plačajo — s tujimi milijoni.

Med odvetniki, ki bodo branili obtožence so: Turola, ki bo branil podjetja Farsura, Comelli, Lanari in Sereni-Piccini. Odvetnik Cavaliero bo branil ing. Rappa, Annoscia Lionettija, dočim bo odvetnik Polucci skušal oprati «luft-inženirja» Riccija in Avstrijko Anito Huebnerjevo. Andreino Luzzatti bo «očistil» odvetnik Zennaro. Zavezniški oficirji bodo imeli za branitelje svoje kolege ali odvetnike svoje narodnosti.

Ker niti grožnja s stavko delavstva ni pomagala obtožencem, da bi prišli zopet na prosto, si pomagajo na druge načine. Dvema inženirjema se je posrečilo, da so jih premestili v jetniško bolnišnico, dočim se je posrečilo nekemu podjetniku celo to, da so ga premestili v norišnico pri Sv. Ivanu. Morda bo kdo komentiral, češ saj samo tja spada norec, ki se je pustil ujeti.

Vzporedno s temi pripravami za razprava pa se vedno več govori tudi o tobačnem monopolu. Pretekli teden so baje naložili v prosti luki na neko ladjo okrog 10.000 zavojev inozemskih cigaret, da bi jih spravili v južno Italijo, verjetno v Bari ali na Sicilijo. Nekatere tihotapce, ki so prenašali dragoceni tovor, so takrat zsasačili, vendar je monopolska uprava malo «zamižala» in že začeta preiskava je padla v vodo (saj smo pri morju).

Kot smo od davčnega urada že navajeni, se je tudi pri javnih delih izkazalo, da so ljudje, ki so «služili» desetine in stotine milijonov v najkrajšem času in na najlažji način, plačevali le malo davkov. Največkrat niso plačevali niti toliko kot kakšen srednji obrtnik. Zato pa so lahko imeli luksuzne avtomobile, motorne čolne, razkošna stanovanja, prirejali bankete itd. Zato se pa tudi odvetniki zelo trudijo, da bi jih oprali po znanem izreku: Kdor ukrade gnjat, je tat, kdor ukrade prašiča je poštenjak».

Komorni zbor

potrebuje še nekaj tenorjev. Kdor ima prijeten glas in primeren posluh ter veselje, naj se javi pri pevovodji. U. Vrabcu v četrtek ob 19. uri v Vicolo Ospedale Militare 2.

Tretja mladinska brigada Vojke Šmuc

se pripravlja na odhod v «Šamac-Sarajevo»

Te dni bo odpotovala v Samac-Sarajevo tretja mladinska brigada iz STO-ja, ki nosi ime tržaške junakinje Vojke Šmuc, ki je padla leta 1944 za svobodo v Dalmaciji. Takq bo tržaška mladina skupno z drugimi mladinci vsega sveta pomagala graditi novo Jugoslavijo. Ta brigada bo zamenjala brigado «Fratelli Petracco», ki je bila proglašena za udarno. Prepričani smo, da bodo tudi mladinci te nove brigade v ponos vsej tržaški mladini.

Bivanje na progi bo za tržaške mladince najlepša doba njihovega življenja. Kolektivno življenje in veselje do dela bo v njih še krepilo značaj in napredno miselnost.

Dela na progi zelo naglo napredujejo in Vranski predor je bil prevrtan mesec dni pred določenim rokom. Toda mladina se ne posveča samo delu, tmveč tudi kulturnemu udejstvovanju. Predavanja, kino-predstave in kulturne prireditve bodo mladincem v razvedrilo in pouk. Mladinci se bodo na progi spoznavali in vzljubili svoje delo ter se marsičesa naučili. Zavest izvršenega dela pa jim bo okrepila vero vase.

Tržaški mladinci gredo pomagat ljudstvu, ki je s svojo borbo za svobodo ogromno prispevalo za skupno stvar. To delo pa bo tudi, v korist Trsta samega, ki bo mogel živeti le v tesni povezanosti z zaledjem in ima ves interes, da se to zaledje čimbolj razvija.

Smrtna nesreča goriškega novinarja

Na službeni poti, ko se je vračal z obiska otroške počitniške kolonije v Paularu (videmska pokrajina) je v noči od 28. na 29. t. m. kmalu po 12. uri po težki avtomobilski nesreči podlegel smrtnim ranam znani goriški novinar Giordano Culiat, star 28 let, urednik tukajšnje izdaje «La Voce libera». Pokojnik je aktivno deloval v mladinskih organizacijah in bil predsednik A.G.I., to je «Associazione Giovanile Italiana» v Gorici.

Kot poklicni kolegi ponesrečenega novinarja izrekamo njegovi težko prizadeti družini svoje sožalje.

KOLEDAR

Sreda, 30. julija
Maksim, Droboj
Sonce vzhaja ob 5.43, zahaja ob 20.35. Dolžina dneva 14.52.
Jutri 30. julij
Ignac, Jelenica

Spominski dnevi

1943: *so enote XIV. in XV. divizije napadle belogardistično postojanko Sela-Zumberk.*

Moda se menja, toda dobra vzgoja je zmerom enaka. Njena glavna sestavina je vljudnost srca.

Poziv društvom!

7. septembra t. l. bo v Bazovici spominska svečanost «Bazoviških žrtev». Opozarjamo že danes vsa prosvetna društva, da ta dan ne prirejajo veselic, zabav in plesov. Vabimo na žalno svečanost vsa prosvetna društva. Natančnejša poročila in program svečanosti bo objavljalo naše dnevno časopisje. — Slovensko - hrvatska prosvetna zveza.

Preskrba

Dvig nakazil za mleko. V teku današnjega dne naj dvignejo mlekarne pri občinskem prehranjevalnem uradu nakazila za sladkano kondenzirano mleko.

Opozorilo tovarniškim menzam. SEPRAL opozarja tovarniške menze, da dvignejo pripadajočo količino fižola do 2, avgusta.

Enotni sindikati

Slaščičarji. V četrtek, 31. t. m. ob 19. uri se bo sestal upravni odbor.

Hoteli in menze. Opozorilo natakarjem. Z današnjim dnem so na razpolago v ul. Imbriani 5, soba 13 vsem natakarjem specialni čevlji po zmernih cenah.

Sindikat hotelov in menz vabi vse člane, ki so brezposelni, da se zglasijo na sedežu.

Mladinski odsek ES

sklicuje danes 30. t. m. ob 20. uri v ulici Monfort 3 zborovanje mladincev, članov sindikatov prehrane. Dnevni red: 1. Zahteve po splošnih pravicah delavske in kmetske mladine. 2. Zahteve odseka. 3. Volitev delegatov.

Vrnitev otrok s počitniških kolonij

V četrtek 31. t. m. se bodo vrnili otroci iz sledečih počitniških kolonij: Portorož ob 10. uri predpoldne, St. Peter in Petrovo brdo ob 20. uri.

Tečaji za šolske izpite

Vsi dijaki, ki so se vpisali v tečaj za popravne izpite pod vodstvom prof. Smidichena, naj se osebno zglasijo v četrtek 31. t. m. med 11. in 13. uro ter med 16. in 18. uro v ulici Imbriani 5-I.

Prekop grobov pri Sv. Ani

Mestna občina ponovno opozarja, da bodo prekopali na pokopališču pri Sv. Ani grobove na V. odseku, od 23. do vključno 27. vrste, kjer so pokopani otroci v času od 29. I. 1939. do 13. XII. 1939. Do 15. septembra t. l. je možno prenesti zemeljske ostanke iz teh grobov z dovoljenjem, ki ga izdaja občinski urad za javna dela, odsek za pokopališča, ul. del Teatro 5-III. Po tem roku bodo grobovi na razpolago mestni občini.

Mladinci!

Dvignite svoje izdelke, ki ste jih imeli na razstavi ob priliki mladinskega festivala v ul. Monfort 3, od 16-20. ure.

Planinski izlet na Mangart

Planinsko društvo v Trstu priredi v nedeljo, 3. avgusta izlet na Mangart. Odhod iz Trsta ob 4. zjutraj. Pot vodi skozi Gorico in Bovec na Predil. Pojasnila in vpisovanja v trgovini Visini, ul. Roma 15 in v čevljarni Pirc, ul. Settefontane 3.

Imenovanja ZVU

Ezio Stibel je bil imenovan od ZVU za začasnega sodnega urednika pri okrajnem sodišču v Gradiški.

Franc Parisi je bil imenovan za člana centralne prizivne komisije za upravo določenih trgovskih imetnikov na mesto Pina Parisija, ki je podal ostavko.

Dr. Petru Filipputtiju se dovoljuje začasno izvrševanje notarskega poklica v Trstu.

Določbe zaradi polovinarstva

Določbe sporazuma o premirju v odnosih med lastniki in polovinarji, ki je bil sklenjen v Italiji med Italijansko konfederacijo poljedelcev, Združenjem za poljedelsko obnovo, Narodno konfederacijo poljedelskih delavcev in Narodno konfederacijo neposrednih obdelovalcev, se razširja tudi na področje cone A.

Uradne ure na pošti

Denarni promet. Ob delavnikih: od 8. do 17. ure; ob sobotah in zadnji dan v mesecu od 8. do 16. ure; ob praznikih od 8. do 12. ure (samo za pošto iz poštnih predalov). Te uradne ure veljajo za poštno podružnico št. 3.

Ostale podružnice. Ob delavnikih: 8. do 12. in 15. do 17.; sobote in zadnji dan meseca: 8. do 12. ure; nedeljah, podružnice 5, 6 in 7: 8. do 10. (za pošto iz poštnih predalov).

Pošta v Tržiču: 8. do 12. in 15. do 17.: sobote in zadnji dan meseca: 8. do 12. in 15. do 16.

Poštni uradi prve skupine na ostali poštni promet od 1. aprila do 30. septembra: ob delavnikih 8. do 12. in 15. do 17.; sobote in zadnji dan meseca 8. do 12. Od 31. oktobra do 31. marca ob delavnikih: 8. do 12. in 14. do 17.; sobote in zadnji dan meseca 9. do 12.

Poštni uradi 2. skupine. Ob delavnikih: 9. do 12. in 15. do 17.; sobote in zadnji dan meseca 9. do 12.

Poštni uradi 3. skupine. Ob delavnikih: 9. do 11. in 15. do 17.; sobote in zadnji dan meseca 9. do 11.

Poštni uradi 1. 2. in 3. skupine ne uradujejo ob nedeljah in praznikih.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za počitniške kolonije naših malčkov so prispevali: Pristaniška družba za natovar in iztovar 25.000 lir, Družba E. Scaramelli 25.000 lir, Pristaniška družba za premog 15.000 lir.

Ob birmi Andreja Sirce pri Sv. Ani so darovali botri, starši in sorodniki starši 2000 lir za Dijaško matico. V isti namen je dal 100 lir tov. Slavec Ivan iz Doline.

Radijski spored

v sredo, 30. julija

TRST II

11.30. Salonski orkester. 12.00. Narodni svet. 12.10. Reproducirana glasba. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Koroške pesmi. 13.15. Lahka glasba. 13.45. Komorni zbor. 14.00. Pestra glasba. 14.15. Gospodarski razmere pri starih narodih. 14.45. Čitanje sporeda. 17.30. Simfonični koncert. 18.00. Predavanje: Narava. 18.15. Češke pesmi. 18.30. Svetovna književnost. 18.45 Lahka glasba. 19.00. Prigode malega Nonnija. 19.15. Oddaja odreda J. A. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Razni inštrumenti. 20.15. Slavni solisti. 20.45. Po vsem svetu. 21.00. Glasba po željah. 21.30. Pester večer — vajajo člani S.N.G. 22.00. Simfonična glasba. 22.30. Lahka glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Čitanje sporeda. 23.35. Polonaisa glasba.

Odg. urednik DUŠAN HRESCA
Tisk Stabilimento Tip. Trieste

Zahvala

Vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so spremili k večnemu počitku našega dragega nepozabnega

Antona Križmančiča

se prav prisrčno zahvaljujemo. Posebno zahvalo tov. zdravniku Daneuu, čč. župniku, pevskemu zboru, stanovskim tovarišem in vsem darovalcem cvetja in vencev.

Gropada 20. 7. 1947.

Žalujoča družina Križmančič

VESTI S PODEŽELJA

Poziv vsem bivšim političnim preganjancem

Dne 6. VII. je bil v Kopru ustanovni zbor zveze bivših političnih preganjancev. Zveza ima mednarodni značaj in bo kot odsek tržaške centralne Zveze povezana z glavno zvezo s sedežem v Varšavi. Namen zveze je nuditi vsem članom moralno in materialno pomoč. Člani zveze lahko postanejo vsi antifašisti brez razlike naziranja in mišljenja. Pravila predvidevajo dve vrsti članov, častne in redne. Častni člani so vsi oni, ki so padli kot žrtve fašističnega terorja, redni člani pa so vsi, ki so bili preganjani, konfinirani, odvedeni v koncentracijska taborišča ali delavske bataljone, poleg teh pa še vsi sorodniki prvega člena sorodstva v vojni padlih borcev. Člani lahko tudi postanejo tudi tisti, ki so jih kot partizane zajeli na položajih in jih odpeljali v koncentracijska taborišča. Interesenti dobe pojasnila na sedežu zveze za rajon Koper v Ljudskem domu in pri vaških zaupnikih.

Tovariši, bivši politični preganjanci! Naša moralna in politična dolžnost je, da postanemo vsi člani te naše zveze. Kot smo bili že v prvih letih fašizma predstraža borbenega pokreta, pokažimo tudi danes našo neomajno vztrajnost in predanost stvari s tako visokimi in človečanskimi cilji. Ne smejo biti zaman znaki trpljenja in mučenja, ki so še tako vidni na naših telesih. S ciljem boljše in lepše bodočnosti vsemu delovnemu ljudstvu se strnimo v zvezo doslednih borcev za vse te pravice. Le z našo skupnostjo in strnjenostjo bomo lahko uresničili cilje naših padlih. Ječe, mučenja, trpljenje in preganjanje so nam porok, da bomo v bratstvu z vsemi poštenimi in demokratičnimi Italijani dvigali vedno više zastavo antifašistov, ki gradijo trdne in trajne temelje nove stavbe svobode in demokracije po vsem svetu.

Odbor bivših političnih preganjancev v Kopru.

50-letnica nabrežinske godbe

V nedeljo je nabrežinska godba proslavljala 50 letnico svoje ustanovitve. Njenemu vabilu so se odzvale proseška, kriška in rihemberška godba. Uvodoma je zastopnik S.H.P.Z. na kratko orisal zgodovino nabrežinske godbe in pozval navzoče k enotni borbi za demokratične svoboščine, ki so še vedno v nevarnosti. Nato so prisotne godbe izvajale koncertni program. Vse štiri godbe so pokazale veliko marljivost in dosegle precejšnjo popolnost. Z zaključkom programa so še vse štiri godbe skupno zaigrale nekaj koračnic. Da je bil ta skupen nastop res posrečen, je najbolje potrdilo poslušalstvo, ki je še in še zahtevalo ponovitev izvajanih komadov. Pohvalno je treba omeniti še šempolajski pevski zbor ki je neutrudno prepeval. Ta zbor je dosegel že precejšnjo popolnost in lahko smo veseli, da imamo na našem teritoriju to pevsko družino.

Celotna prireditev je prav dobro uspela. Nabrežinski godbi pa k njenemu jubileju prav iskreno čestitamo in ji želimo še nadaljnjih uspehov.

vu

Kaj hoče policija s preiskavami?

Vročekrvni šovinisti Lege in druge zalege napadajo po cestah antifašiste. Pa ti pride zraven policija, pusti napadalce, da se mirno oddaljijo in aretira napadenega, ki leži v krvi na tleh. Po cesti gre sprevod. Padajo bombe. Kdo jih je vrgel? Zopet ista svojat. Žene in otroci gredo iz kulturnega krožka. Drhal iz Starega mesta zopet meče bombe, zopet so ranjeni otroci in žene. Taki in podobni prizori so v Trstu že skoro vsakdanji pojav.

Civilna policija pa, ta vzor policije, ki je Bowman, Richardson in podobni niso mogli nikoli prehvaliti, vdira v hiše priznanih antifašistov in dela tam preiskave pod pretvezo, da išče orožje.

V ponedeljek okrog 15. ure sta prišla dva kamiona civilne policije, kakih trideset po številu, v Pisolon pri Miljah in se ustavila pred hišo tov. Gastona Milloja. Gospodinji, ki je bila sama doma, so rekli, da morajo napraviti hišno preiskavo in se prepričati, če morda nimajo kje skritega orožja. Ko so vse prebrskali, so zopet odšli.

Vsa izzivanja in napadi zadnjih mesecev so izvirali iz tabora šovinistov, neofašistov in druge podobne sodrge. Naravno in povsem razumljivo bi bilo, da bi policija pogledala za orožjem najprej tam, od koder izvirajo napadi. Toda ne, policija pušča tiste ljudi na miru, pač pa stika za orožjem pri antifašistih v Miljah, čeprav se niti tam niti v bližnji okolici ni zgodilo ničesar takšnega, kar bi opravičevalo takšno postopanje.

Morda bi radi odvrnili pozornost ljudstva od tistega kupa gnoja, ki mu pravijo tudi urad za javna dela? Morda bi radi zakrili vse lopovščine, v katere je v dobri meri zapletena tudi civilna policija? Ali hočejo s takim postopanjem izzvati ljudstvo, da bi ga laže cropali priborjenih pravic? Policaji naj rajši napravijo red v svojih lastnih vrstah.

Protestna stavka v Tovarni strojev

Včeraj opoldne so začeli protestno stavko delavci iz Tovarne strojev, ker ravnateljstvo ni pravočasno poskrbelo za izplačilo tedenske mezde, ki se običajno izplačuje ob petkih in ne ob sobotah, kakor bi to hotelo ravnateljstvo. Niso dobili izplačane niti razlike, ki jim pripada po novi mezdni pogodbi. Ravnateljstvo se je izgovarjalo, da ne more napršiti zaradi pravočasnega izplačila uradništvu prekomernega uradovanja, ker bi to presegalo njihove moči. V takem primeru bi pač moralo vodstvo nastaviti nove moči.

Stavka tudi v Smolarsovi tiskarni

Včeraj dopoldne so pričeli stavkati nameščenci Smolarsove tiskarne. Tvrdka jim ni izplačala akontacije, kakor je bilo dogovorjeno med njo in Zvezo industrijcev. Ta stavka je obenem protest proti nerazumevanju za pravične zahteve tiskarjev.

Kam je izginil vagon mila?

Že 16. t. m. bi moral priti v Trst vagon št. 27614, v katerem bi moralo biti 14.332 kg mila, ki je bilo namenjeno v Podklošter na Koroškem za tamkajšnje prebivalstvo. Vlak, v katerega sklopu bi moral biti omenjeni vagon je prišel iz Italije v Trst 16. t. m. ob 22.30. Toda uradnik, ki je pregledal vlak, je «pozabil» zapisati vagone in sedaj niso gotovi, če je dotični vagon sploh prišel v Trst, ali so ga odklopili že med potjo. Gotovo je le, da milo ni šlo iz Trsta in da ga v Podkloštru še vedno zaman pričakujejo. Tatovi pa gotovo v tem trenutku trgujejo nekje na debelo z ukradenim milom.

Ni vse zlato kar se sveti ali opeharjeni tat

Včeraj popoldne sta bila v kopališču «Na digi» neprijetno presenečena dva človeka. Prvi je bil naš urednik-kronist, ki, kakor vsi kronisti, stalno nosi svoj časomer s seboj. Tudi pri kopanju ga je imel v aktovki. Ko pa je hotel pogledati, koliko je ura, časomera ni bilo več v njej.

Drugi, ki je bil prenesečen in se je vštel, pa je bil tat, ki je uro ukradel v dobri veri, da je zlata, dočim je le iz navadne rumene kovine. Tako se tudi okradeni tolaži na račun tatu, češ: pa sem te, mislil si, da je ura zlata, pa ni.

Ob 20. obletnici poroke

ZORKE ČOTAR

in

JOSIPA PERČIČA

iz Sempolaja jima otroci ANITA, MIRELA, JOŽKO in ostali domačini čestitajo ter želijo obilo sreče in zadovoljstva.

KRONIKA

Prihranke so jim odnesli

Predvčerajšnjim se je Karel Sosič iz ul. delle Rose 73 oddaljil z vso družino med 7. in 11. uro čd doma. Ta čas in priliko so porabili neznani tatovi, vlomili vrata v stanovanje in ga vsega prebrskali. V nekem loncu so našli skritih 200.000 lir v gotovini. Brž so se polastili dragocenega plena in zapustili stanovanje.

Bomba ga je ranila

Desetletni deček Viktor Makorovič iz ul. Carpinetto 18 se je igral prejšnji dan na dvorišču z nekim drugim dečkom. Ta je našel nekje ročno bombo, ki jo je izročil Mohoroviču. Pri nabijanju z bombo po tleh, pa je ta eksplodirala in ranila Mohorovića po obeh nogah. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico, kjer se bo zdravil tri tedne.

Dve nesreči pri delu

Godnič Danilo, 18-letni zidar iz Brij št. 38, je delal pri podjetju Italstrade v Nabrežini. Včeraj okrog poldne pa ga je povozil cestni vagonček, da je dobil precej hude rane po zgornjem delu nog. Prepeljali so ga v tržaško bolnico, na ortopedski oddelek, kjer bo ostal najmanj tri mesece.

V delavnici Ferjančič v ul. Belpoggio 12, je zaposlen kot električar 21-letni Ignacij Calavita iz Barlette v južni Italiji in stanujoč v ul. Settefontane 6. Pri delu se mu je vžgal bencin in ga opekel po prsih, vratu in rokah. V bolnici bo ostal dva tedna.

SEMEDELA

Masovne organizacije. Poleti 1946 smo imeli v SIAU-ji vpisanih le 120 članov, danes pa je število narastlo že na 300. V organizaciji žena je bilo do meseca februarja popolno mrtvilo. Danes pa šteje AFŽ v Semedeli 60 članic, katere zelo dobro vodita tovarišici Vatovec Marija in Renata.

Jasen dokaz, da se je smejoča Semedela, tako priljubljena fašističnim oblastnikom Cobolli Gigli'jevega tipa, prebudila, da so kmetje in delavci ustanovili prav te dni odsek ZPP. V petek, 25. t. m. so se skupno sestali vsi bivši partizani in politični preganjanci. Na tem sestanku je govorilo več tovarišev.

Mladina iz VRHPOLJ priredi v NEDELJO, 3. AVGUSTA

VELIK JAVEN PLES

Igrala bo godba iz Sežane. Vljudno vabljeni vsi!

Velika likvidacija modelov po ZNIŽANIH cenah
KRZNARSTVO
ZILIOTTO
TRST, UL. TRENTO 11 TELEFON 29374

FIZKULTURA

Uspela lahkoatletska prireditev v Sv. Luciji

V nedeljo je bila v Sv. Luciji lahkoatletska prireditev, ki jo je organiziralo športno društvo «Vidali» iz Pirana in katere so se udeležili tudi lahkoatleti iz Trsta. Doseženih je bilo nekaj dobrih rezultatov, predvsem oni v metu krogle. Prvo mesto med društvi je osvojil Piran, drugo Tomažič, tretje Kraljič, četrto Sv. Marko, peto Sv. Ivan itd. Tehnični rezultati so:

Moški: Tek na 100 m: 1. Trani (Piran) 12"; 2) Vecchiet (Skedenj) 12.1; 3. Ducan (Sv. Vid) 12.3.

Skok v višino: 1. Mandriolo (Tomažič) 1.50 m; 2. D'Ambrosi (Pir.) 1.45 m. 3. Fonda (Pir.).

Skok v daljino: 1. Trani (Pir.) 5.76 m; 2. Contento (Pir.); 3. Ducan (Sv. Vid).

Met kopja: 1. Corazzi (Tomažič) 40.29 m; 2. D'Ambrosi (Pir.); 3. Boschin (Skedenj).

Met diska: 1. Godini (Kraljič) 28.90; 2. Corci (Pir.); 3. Michelazzi (Tomažič).

Met krogle: 1. Godini (Kraljič) 13.30 m; 2. Cosci (Pir.); 3. Selan (Skedenj).

Tek čez drn in strn 2000 m: 1. Faldutti (Kraljič) 5'7"; 2. De Gasperi (Sv. Vid) 5.17; 3. Žgur (Rojan).

Švedska štafeta: 1. Piran; 2. Tomažič; 3. Sv. Vid.

Tek na 400 m: 1. Fonda (Pir.) 55"; 2. Sedmak (Vesna) 58"; 3. Čok (Sv. Marko).

Tek na 800 m: 1. Cinfarin (Kraljič); 2. Corson (Sv. Marko); 3. Ravalico (Piran).

Ženske: tek na 100 m: 1. Sulčič (Sv. Ivan) 14"; 2. Tomasello (Kraljič) 14.3; 3. Peternel (Pir.).

Skok v dolžino: 1. Sulčič (Sv. Ivan) 4.39 m; 2. Peternel (Pir.); 3. Potini (Sv. Vid).

Skok v višino: 1. Sulčič (Sv. Ivan) 1.30 m; 2. Quarantotto (Sv. Ivan) 1.24 m; 3. Saitz (Tomažič).

Met krogle: 1. Ruzier (Pir.) 7.85 m; 2. Saitz (Tomažič); 3. Fiumi (Pir.).

Met diska: 1. Saitz (Tomažič) 15.81 m; 2. Fiumi (Pir.); 3. Saitz E. (Tomažič).

Športni dan v Solkanu

V nedeljo popoldne so prišli številni ljubitelji športa iz Solkana, iz mesta in bližnje okolice v vsakem pogledu na svoj račun, saj so bile na sporedu tekme v plavanju, veslanju, skakanju v vodo, hitrostnem drsanju na koleščkih, vlečenju vrvi in kolesarjenju. Torej je bilo res za vsakega nekaj. Športno društvo v Solkanu se vsem, ki so sodelovali pri prireditvi, zahvaljuje in poziva tudi ostalo mladino, da pristopi k fizkulturnemu udejstvovanju. Tehnični rezultati športnega dne so:

Plavanje na 50 m prosto: člani: 1. Bučik Pepi v času 31"4; 2. Srebrnič Martin v času 31.6. *Mladinci:* 1. Vodopivec Marjan v času 40". *Mladinke:* 1. Prion Marta v času 36".

Veslanje: 1. Bratina Valerijan; 2. Prion Anton.

Plavalni skoki: 1. Srebrnič Martin; 2. Jakin Avgust.

V vlečenju vrvi med skupinama iz Solkana in Kromberga so zmagali Kromberžani.

Drsanje na koleščih: 1. Strukelj Andrej; 2. Gorjan Jožef.

Polževa kolesarska dirka: 1. Golob Ivan in Bregant Edi.

Kratke vesti

Z mladinskega festivala v Pragi. V nadaljevanju športnih tekem mladinskega festivala v Pragi je Jugoslovan Miloslavič zmagal v plavanju na 100 m prosto v času 1.01.2 pred Landkamerom 1.02.0. V ekshibicijskih točkah so nato nastopili sovjetski plavalci in dosegli tele čase: 100 m prosto je preplaval Ušakov v času 1.00.3, 100 m prsno pa Meškov v času 1.88.5. V nogometni tekmi med prško Bohemio in tiranskim 17. oktobrom, so zmagali Pražani z rezultatom 2:1.

Jugoslavija zmagala v mednarodnem nogometnem turnirju železničarjev v Budimpešti. Jugoslovanska nogometna železničarska reprezentanca je v finalni tekmi v Budimpešti pred 35.000 gledalci premagala železničarsko reprezentanco Madžarske z rezultatom 2:1. Končni vrstni red turnirja, na katerem je sodelovalo 9 držav, je naslednji: 1. Jugoslavija; 2. Madžarska; 3. Romunija; 4. Poljska ter Bolgarija, Avstrija, Češkoslovaška, Italija, Francija.

V tri-etapni kolesarski dirki skozi Slovenijo in Hrvatsko je zmagal član zagrebškega Dinama Tržačan Anton Strain. Drugo mesto pa si je priborili 39-letni Jeseničan Valant.

Pravi obraz okostenele reakcije

Radovednost me je gnala, da bi spoznal zasebno življenje nam nasprotnega tabora. Zanimal sem se predvsem za njihovo notranje duševno izživljanje. Hotel sem se namreč prepričati, zakaj so nam nasprotni in zakaj so tako zaostali v zgodovinskem razvoju. Prvi vtis, ki sem ga imel pri svojem raziskovanju, je bil ta, da je njihova duševnost, preprosto rečeno, naravnost plesniva, plesen pa uniči in zatre vsako kal spoznavanja in razumevanja življenja.

Težko je prepričati o resnici ljudi, ki ne žive v sedanjosti. Vsa njihova miselnost je suženjska. Živo od pretekle slave onih, ki so jih s svojo nadmočjo tvarno in duševno zasužnjili. In nesrečni bi bili, če bi ne imeli teh utvar, če bo jim vzeli iz rok te igračke.

*Šel sem po malih istrskih mestecih, obiskoval sem trge in muzeje, šaril sem po ostankih njihove preteklosti in iskal malike, katerim se še danes klanjajo. Naravnost koprneče sem hlastal, da bi vendarle nekaj odkril v teh malikih, toda zame so bili nemi, ničesar mi niso znali povedati. Strleli so vame s sv